

Индекс за навлизането на цифровите технологии в икономиката и обществото (DESI), 2022 г.

България

Относно DESI

Европейската комисия следи напредъка на държавите членки в областта на цифровите технологии и публикува годишни доклади за индекса за навлизането на цифровите технологии в икономиката и обществото (DESI) от 2014 г. насам. Всяка година в докладите относно DESI се включват профили на отделните държави, които помагат на държавите членки да идентифицират области, в които са необходими приоритетни действия, както и тематични глави, в които се предоставя анализ на равнище ЕС в ключови области на цифровата политика. В индекса DESI се прави класация на държавите членки според тяхното равнище на цифровизация и се анализира техният относителен напредък през последните пет години, като се отчита отправната им точка.

Комисията коригира DESI, за да го приведе в съответствие с четирите основни направления, посочени в предложението на Комисията за Решение за създаване на [политическа програма „Път към цифровото десетилетие“](#), което се обсъжда понастоящем от Европейския парламент и Съвета. В предложението се определят цели на равнището на ЕС, които трябва да бъдат реализирани до 2030 г., за да се постигне всеобхватна и устойчива цифрова трансформация във всички сектори на икономиката. С 11 от показателите на DESI за 2022 г. се измерват цели, заложи в програмата за цифровото десетилетие. В бъдеще DESI ще се синхронизира още по-тясно с програмата за цифровото десетилетие, за да се гарантира, че в докладите се обсъждат всички цели.

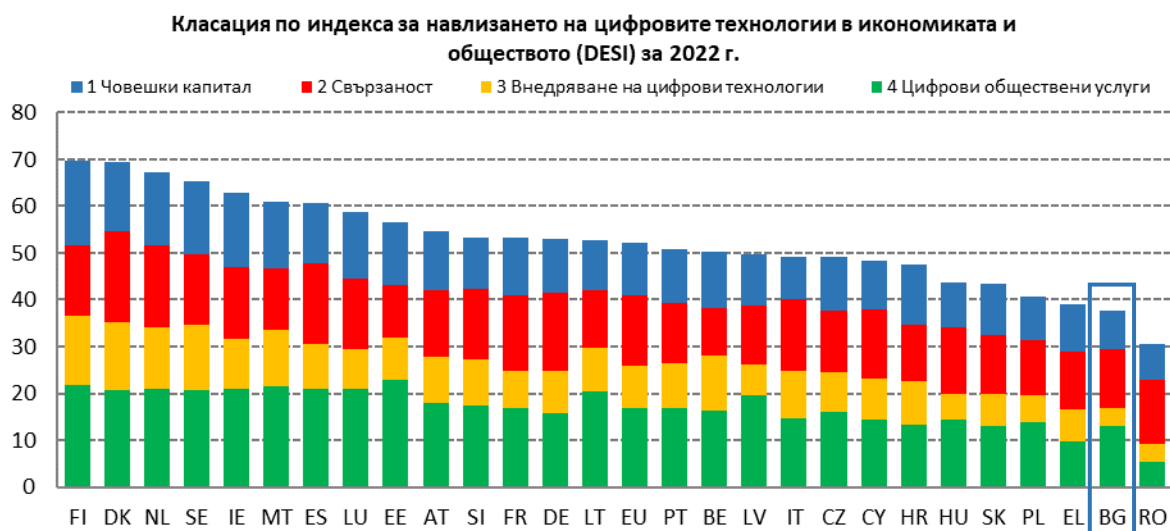
Към днешна дата цифровизацията в ЕС е неравномерна, въпреки че има признаци за сближаване. Въпреки че във водещите държави няма промяна, значителна група държави членки се намират около средното за ЕС равнище. Важно е да се отбележи, че по-голямата част от държавите членки, които преди 5 години са били с по-ниско равнище на цифровизация, напредват с по-бързи темпове от останалите, което показва цялостно сближаване в областта на цифровите технологии в ЕС.

Постигането на целите на цифровото десетилетие зависи от колективните усилия на всички. Всяка държава членка ще допринесе за постигането на тази амбициозна цел от различна отправна точка, която зависи от ресурсите, сравнителните предимства и други значими фактори като числеността на населението, мащаба на икономиката и областите на специализация. Например държавите членки с големи икономики или население ще трябва да постигнат добри резултати, за да може Европа като цяло да постигне целите си до 2030 г. Водещите държави в областта на цифровите технологии ще трябва да продължат да осъществяват напредък, за да играят водеща роля в цифровизацията в световен мащаб, докато усилията на всички държави членки в областта на цифровизацията ще се обуславят от техните икономически и обществени потребности.

Резултатите и класирането в индекса DESI от предходните години се преизчисляват за всички държави членки, за да се отразят промените в залегналите в основата данни. За допълнителна информация вж. [уебсайта на DESI](#).

Преглед

	България		ЕС
	място	резултат	резултат
DESI, 2022 г.	26	37,7	52,3

България се нарежда на 26-о място от 27-те държави-членки на ЕС в индекса на Европейската комисия за навлизането на цифровите технологии в икономиката и обществото (DESI) за 2022 г. Резултатът DESI на България нараства средно с 9% годишно през последните пет години. Предвид позиционирането на България, този темп на растеж не е достатъчен, за да може страната да догони останалите страни-членки.

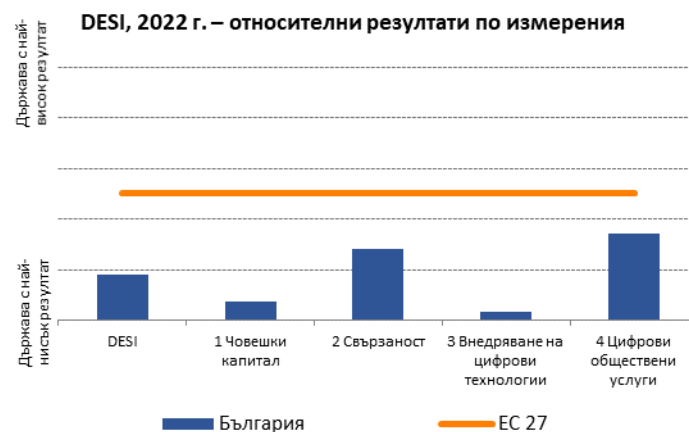
Що се отнася до цифровите умения, въпреки положените в последно време по-големи усилия страната остава значително под средната стойност за ЕС от 45,7 с резултат от 32,6. Делът на хората, притежаващи поне основни цифрови умения, както и на тези с цифрови умения над основните, е по-нисък от средния за ЕС, като във втория случай разликата е значителна (8% спрямо средната стойност за ЕС от 26%). Като се имат предвид амбициозните цели на ЕС за 80% от възрастните да имат поне основни цифрови умения до 2030 г., страната трябва да положи повече усилия, за да бъдат обхванати онези над две трети от нейното население без такива умения. Страната също така изостава спрямо дела на специалистите в областта на ИКТ от работната сила (3,5% спрямо 4,5% средно за ЕС). В България обаче делът на жените специалисти в тази област е висок.

В областта на Свързаността, България постига много добър резултат при покритието с 'Fibre to the premises coverage' (85% от домакинствата спрямо 50% в ЕС). Цените са ниски, но цялостното усвояване на фиксиран и мобилен широколентов достъп до интернет остава ниско.

Що се отнася до цифровизацията на предприятията, възприемането на цифрови технологии от малките и средни предприятия (МСП) достига почти наполовина от средното за ЕС. Само 6% от българските предприятия използват големи информационни масиви, 10% - услуги в облак и 3% изкуствен интелект (ИИ) в сравнение с целите на ЕС от 75% за всяка технология до 2030 г. С цел да подпомогне цифровизацията на предприятията, България използва европейски центрове за цифрови иновации.

България е изправена пред множество предизвикателства по отношение на цифровизацията на обществените си услуги, тъй като отчита недостатъчни резултати по повечето показатели с изключение на отворените данни, където равнището отговаря на средното за ЕС. Само 34% от потребителите на интернет взаимодействат онлайн с държавната администрация в сравнение със средната стойност за ЕС от 65%. Предоставянето на цифрови обществени услуги за обществеността (59% спрямо средната стойност за ЕС от 75%) трябва да се подобри значително, за да може България да допринесе за постигането на целите на програмата Дигитално десетилетие всички ключови административни услуги да се предлагат онлайн до 2030 г. За да постигне тази цел, България започна реформи в националния регистър и стартира процес, насочен към засилване на цифровата трансформация.

За да преодолее слабостите в цифровата трансформация и достигне равнището на останалите страни-членки на ЕС, в България са необходими дългосрочни, постоянни усилия на политическо и административно равнище, основаващи се на силните страни на страната с цел осъществяване на реформите и инвестициите в четирите измерения. Възможно е неотдавнашната политическа нестабилност да е повлияла значително на усилията в тази област.

Що се отнася до действията в областта на цифровите технологии, които България предприе в отговор на руското нашествие в Украйна, големите мобилни оператори започнаха да предлагат безплатни международни обаждания от България към Украйна още от първата седмица на конфликта, за да помогнат на засегнатите хора и техните роднини. Мерките бяха разширени, така че да се предлага безплатен роуминг, включително кратки съобщения (SMS) и мобилен интернет за абонатите на мобилни услуги, намиращи се в Украйна. За да се облекчат още повече нуждаещите се, на пристигащите в България бежанци от Украйна бяха предоставени предплатени карти и карти с мобилен интернет. Успоредно с това, българските експерти по киберсигурност в Министерство на електронното управление и в отдел „Киберпрестъпност“ в Министерство на вътрешните работи, предприеха предпазни мерки за филтриране или пълно блокиране на трафика от над 45 000 интернет адреса, който би могъл да доведе до потенциални атаки срещу електронните системи или мрежи. Освен това, за да засилят борбата срещу кампаниите за дезинформация по време на руското нашествие в Украйна, компетентните органи блокираха разпространението на Russia Today.

Цифровите технологии в Плана за възстановяване и устойчивост (ПВУ) на България

Общият бюджет на Плана за възстановяване и устойчивост на България възлиза на близо 6,9 милиарда евро, от които 6,3 милиарда евро ще бъдат предоставени под формата на не подлежащи на възстановяване безвъзмездни средства от Механизма за възстановяване и

устойчивост. Планът се състои от 12 компонента, разпределени в четири раздела: 1) Иновативна България, 2) Зелена България, 3) Свързана България и 4) Справедлива България.

За цифровия преход е отпуснат бюджет в размер на общо 1,6 милиарда евро¹ (25,8 %² от всички средства по плана). Съответните мерки, а именно реформите и инвестициите, са включени в множество различни компоненти, като се поставя специален акцент върху цифровата свързаност (раздел 3) и цифровизацията на публичния сектор (раздел 4).

Конкретно, разделът „Иновативна България“ (с общи инвестиции в областта на цифровите технологии в размер на приблизително 330 милиона евро) включва мерки за модернизиране на цифровите съоръжения и съдържанието на образователната система, повишаване на квалификацията на работната сила в областта на цифровите технологии, подобряване на цифровата свързаност и на капацитета за иновации на Българската академия на науките и насърчаване на цифровия преход на малките и средните предприятия.

Разделът „Зелена България“ (с общи инвестиции в областта на цифровите технологии в размер на приблизително 405 милиона евро) включва инвестиции, насочени към цифровата трансформация на електропреносната мрежа, включително разширяване и модернизиране на далекосъобщителната мрежа заедно с всеобхватна система за киберсигурност. Освен това, той включва мерки за улесняване на автоматизирания обмен на данни между администрацията и земеделските стопани с цел гарантиране на по-ефективен и единен поток от данни, както и за цифрова трансформация на селскостопанския сектор.

Разделът „Свързана България“ (с общи инвестиции в областта на цифровите технологии в размер на приблизително 632 милиона евро) включва мерки, насочени към изграждане на модерна и сигурна цифрова инфраструктура и увеличаване до максимум на достъпа до онлайн услуги за гражданите, предприятията, публичните администрации и институции, особено в селските и отдалечените райони. Инвестициите са насочени към широкомащабно внедряване на цифрова инфраструктура, към разработване и оптимизиране на цифровата система TETRA и радиорелейната мрежа, както и към подкрепа за развитието на държавната опорна мрежа чрез увеличаване на нейния преносен капацитет. Мерките също така целят да се осигури свързаност с всички общински центрове и да се подкрепи разгръщането на мрежи с много голям капацитет в слабо населените, отдалечените и селските райони, като се извършват инвестиции в цифровизацията на железопътния транспорт и Български пощи, както и цифровизацията за комплексно управление, контрол и ефективно използване на водите.

На последно място, разделът „Справедлива България“ (обща инвестиция в областта на цифровите технологии в размер на приблизително 248 милиона евро) включва мерки в областта на цифровата трансформация на строителния сектор в България, както и за създаването, поддържането и цифровизацията на регистровите данни в публичната администрация. Предвидени са инвестиции и за надграждане на единната информационна система на съдилищата, на единната деловодно-информационна система и на

¹ Най-малко 20% от общия размер на средствата по всеки план за възстановяване и устойчивост трябва да бъдат предназначени за цели в областта на цифровите технологии. За тази цел в плановете беше необходимо да се уточни и обоснове до каква степен всяка мярка допринася изцяло (100 %), частично (40 %) или не оказва въздействие (0 %) за целите в областта на цифровите технологии, като се използва приложение VII към Регламента за MBU. Съпоставянето на коефициентите с оценките на разходите за всяка мярка позволява да се определи приносът на плана за постигането на целите в областта на цифровите технологии и дали той отговаря на целта от 20 %.

² Източник: таблица 8 към [SWD\(2022\) 106 final](#).

съществуващата в прокуратурата информационна и комуникационна инфраструктура. В ПВУ е включена и цифровизацията на съдържанието на музеите, библиотеките и архивите, за да се подобри достъпността и да се насърчи съхраняването им. Предвидени са и мерки във връзка с развитието на електронното здравеопазване и на Националната здравно-информационна система.